

Lieta C-169/08

Presidente del Consiglio dei Ministri

pret

Regione Sardegna

(Corte costituzionale lūgums sniegt prejudiciālu nolūmumu)

Pakalpojumu sniegšanas brīvība – EKL 49. pants – Valsts atbalsts – EKL 87. pants – Reģionāli tiesību akti, ar kuriem tiek ieviests nodoklis par privātai personu pārvadāšanai paredzēto gaisa kuģu, kā arī izprieču kuģu piestāšanu tīrīšanas nolūkos, kas piemērojami tikai pašniekiem, kuru nodokļu rezidence ir ārpus reģiona teritorijas

Sprieduma kopsavilkums

1. *Pakalpojumu sniegšanas brīvība – Pakalpojumi – Jūdziens*

(EKL 50. pants)

2. *Pakalpojumu sniegšanas brīvība – Ierobežojumi – Nodokļu tiesību akti*

(EKL 49. pants)

3. *Valsts atbalsts – Jūdziens – Pasākuma selektīvais raksturs*

(EKL 87. panta 1. punkts)

1. “Pakalpojumu” jūdziens EKL 50. panta izpratnē nozīmē, ka runa ir par [pakalpojumu] sniegšanu, kas parasti notiek pret atlīdzību, kura ir pakalpojuma ekonomiskais ekvivalents, par ko vienojas pakalpojuma sniedzējs un saņēmējs.

Reģionālo piestāšanas nodokli, kurš attiecas uz transporta līdzekļu pašniekiem, kas ierodas reģiona teritorijā, nevis pārvadājumu uzņēmumiem, kas savu darbību veic šajā reģionā, pat tad, ja šis nodoklis uz pārvadājuma pakalpojumiem neattiecas, nevar uzskatīt par tīdu, kuram vispār nav nekādas saistības ar pakalpojumu sniegšanas brīvību. Lai gan EKL 50. panta trešajā daļā ir minēta tikai aktīvā pakalpojumu sniegšana, kuras ietvaros pakalpojumu sniedzējs pārvietojas pie saņēmēja, tā ietver arī pakalpojumu saņēmēju, tostarp tīristu, brīvību doties uz citu dalībvalsti, kurā atrodas pakalpojumu sniedzējs, lai tur saņemtu šos pakalpojumus. Tā kā personas, kuras nodrošina transporta līdzekli, kā arī personas, kuras šo līdzekli izmanto, saņem attiecīgā reģiona teritorijā vairākus pakalpojumus, piemēram, lidlauku un ostu sniegtos pakalpojumus, tad to piestāšana ir nepieciešams nosacījums, lai saņemtu minētos pakalpojumus, un reģionālajam piestāšanas nodoklim ir noteikta saikne ar šo pakalpojumu sniegšanu.

Turklīst reģionālais nodoklis par izprieču kuģu piestāšanu, kurš ir piemērojams arī uz??mumiem, kas ir šādu izprieču kuģu ?pašnieki, tostarp tiem, kuru saimnieciskā darbība ir minēto kuģu nodošana trešo personu rīcībā pret atlīdzību, pakalpojumu sniegšanu EKL 50. panta izpratnē ietekmē tieši.

Visbeidzot pakalpojumiem, kurus ietekmē reģionālais piestāšanas nodoklis, var būt p?rrobežu raksturs, jo šis nodoklis, pirmkārt, var ietekmēt attiecīgaj? reģion? reģistrētu uz??mumu iespēju piedv?t piestāšanas pakalpojumu lidlaukos un ostās personām un uz??mumiem, kuri reģistrēti cit? dalībvalst? un, otrkārt, tas ietekmē uz??mumu, kuru juridiskā adrese ir cit? dalībvalst? un kuri nodarbojas ar izprieču kuģu ekspluatāciju šaj? reģion?, darbību.

(sal. ar 23.–28. punktu)

2. EKL 49. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj t?du reģionāls iestādes nodokļu tiesību normu, kur? ir paredzēts maksēt reģionālu nodokli par privātai personu p?rvadāšanai paredzēto gaisa kuģu, k? arī izprieču kuģu piestāšanu t?risma nolūkos, kurš piemērojams tikai fiziskajām un juridiskajām personām, kuru nodokļu rezidence ir ārpus reģiona teritorijas, l?dz ar to š? nodokļu tiesību akta piemērošanas rezultāt? visiem nodokļu maksātājiem, kuru nodokļu rezidence ir ārpus reģiona teritorijas un kuri ir reģistrēti citās dalībvalstīs, attiecīgē pakalpojumi ir d?rgāki nekā pakalpojumi, kurus sniedz šaj? teritorij? reģistrētiem ?pašniekiem.

Ir skaidrs, ka tiešo nodokļu jomā rezidentu un nerezidentu situācijas konkrētaj? dalībvalst? parasti nav salīdzināmas, jo tām ir objektīvas atšķirības gan no ienākumu avota viedokļa, gan no personīgās nodokļu maksātspējas viedokļa vai arī ?emot vēr? personāgo un ?imenes stāvokli. Tomēr, lai salīdzinātu nodokļu maksātāju situācijas, ir jāņem vēr? attiecīg? nodokļa specifiskās ?ašības. L?dz ar to atšķirīgā attieksmē pret rezidentiem un nerezidentiem ir ar EKL 49. pantu aizliegts brīvas aprites ierobežojums, ja saistībā ar attiecīg? nodokļa uzlikšanu nav nekādu objektīvu situācijas atšķirību, kas šaj? sakar? varētu pamatot atšķirīgu attieksmi pret dažādām nodokļu maksātāju kategorijām.

Šāds ierobežojums nevar tikt pamatots ar apsvērumiem, kas saistīti ar vides aizsardzību, ja reģionāls nodokļa piemērošana ir balstīta uz t?du nošķiršanu starp personām, kam nav nekādas saistības ar šo vides mērī. Šāds ierobežojums nevar tikt pamatots arī ar attiecīg? reģiona nodokļu sistēmas saskaņotības apsvērumiem, jo rezidentu neaplikšana ar reģionālo piestāšanas nodokli t?tad nevar tikt uzskatīta par citu nodokļu, ar kuriem tiek aplikti rezidenti, kompensāciju, tādējādi šim nodoklim nav t?ds pats mērķis kā nodokļiem, kurus maksā nodokļu maksātāji, kuri ir minēt? reģiona rezidenti.

(sal. ar 31., 34., 35., 45., 48.–50. punktu un rezolūvās da?as 1) punktu)

3. EKL 87. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka reģionāls iestādes nodokļu tiesību akts, ar kuru ir ieviests reģionāls nodoklis attiecībā uz privātai personu p?rvadāšanai paredzēto gaisa kuģu, k? arī izprieču kuģu ?pašniekiem un kurš piemērojams tikai fiziskām un juridiskām personām, kuru nodokļu rezidence ir ārpus reģiona teritorijas, ir valsts atbalsta pasākums, kas dod priekšrocības uz??mumiem, kuri ir reģistrēti šaj? teritorij?.

Atbalsta j?dziens var ietvert ne tikai pozitīvus pakalpojumus, kā, piemēram, subsīdijas, aizdevumus vai dalību uz??mumu kapitāl?, bet arī darbības, ar kurām dažādos veidos tiek atvieglotas parastās uz??mumu budžeta izmaksas un kuras, kaut nebūdamas subsīdijas š? j?dziena šaur? izpratnē, tomēr ir t?da paša rakstura un tām ir t?das pašas sekas. Tādējādi nodokļu tiesību akts, saskaņ? ar kuru noteiktiem uz??mumiem netiek piemērots attiecīgais nodoklis, ir valsts atbalsts pat tad, ja tas neparedz valsts l?dzekļu nodošanu, jo tas ietver

attiecīgo iestāžu atteikšanās no nodokļu ieņēmumiem, kurus parasti tās būtu varējušas gūt.

Lai novērtētu valsts noteiktas daļas pārvaldes iestādes, kurai attiecībā pret centrālo valdību ir autonomas statuss, ieviestā pasākuma selektivitāti, ir jānosaka, vai, ņemot vērā tās mērķi, attiecīgās tiesiskās iekārtas, kurās šīs iestādes īsteno savas pilnvaras, ietvaros šis pasākums sniedz priekšrocības noteiktiem uzņēmumiem salīdzinājumā ar citiem, kuri ir faktiski un juridiski līdzīgi situācijā. Tas tā nav gadījumā, ja, ņemot vērā minētā nodokļa raksturu un mērķi, visas fiziskās un juridiskās personas, kas izmanto piestāšanas pakalpojumus attiecīgajā reģionā, ir objektīvi līdzīgi situācijā neatkarīgi no tā, kur ir to rezidence vai kur tās ir reģistrētas.

(sal. ar 56., 57., 61., 63. un 66. punktu un rezolūcijas daļas 2) punktu)

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2009. gada 17. novembrī (*)

Pakalpojumu sniegšanas brīvība – EKL 49. pants – Valsts atbalsts – EKL 87. pants – Reģionāli tiesību akti, ar kuriem tiek ieviests nodoklis par privātai personu pārvaldīšanai paredzēto gaisa kuģu, kura izprieču kuģu piestāšanu tās rīcībā nolikums, kas piemērojami tikai pašniekiem, kuru nodokļu rezidence ir ārpus reģiona teritorijas

Lieta C-169/08

par līgumu sniegt prejudiciālu nolikumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Corte costituzionale* (Itālija) iesniedza ar lūgumu, kas pieņemts 2008. gada 13. februārī un kas Tiesā reģistrēts 2008. gada 21. aprīlī, tiesvedībā

Presidente del Consiglio dei Ministri

pret

Regione Sardegna.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [V. Skouris], palātu priekšsēdētāji K. Lenaerts [K. Lenaerts], Ž. K. Bonišo [J. C. Bonichot], P. Linda [P. Lindh] un K. Toaderē [C. Toader] (referente), tiesneši K. V. A. Timmermans [C. W. A. Timmermans], A. Ross [A. Rosas], P. Kāris [P. Kāris], E. Juhāss [E. Juhász], Dž. Arestis [G. Arestis], E. Borgs Bartets [A. Borg Barthel], A. O'Kāfs [A. Ó Caoimh] un L. Bejs Larsens [L. Bay Larsen],

ģenerālvokāle J. Kokote [J. Kokott],

sekretārs R. Grass [R. Grass],

ģemot vērā rakstveida procesū,

Ēmot v?r? apsv?rumus, ko sniedza:

- *Regione Sardegna* [Sard?nijas re?iona] v?rd? – A. Fantoci [*A. Fantozzi*] un G. Kampuss [*G. Campus*], *avvocati*,
 - N?derlandes vald?bas v?rd? – K. Viselsa [*C. Wissels*] un M. Norta [*M. Noort*], p?rst?ves,
 - Eiropas Kopienu Komisijas v?rd? – V. Melss [*W. Mölls*] un E. Rig?ni [*E. Righini*], p?rst?vji,
- noklaus?jusies Ēener?ladvok?tes secin?jumus 2009. gada 2. j?lija tiesas s?d?, pasludina Őo spriedumu.

Spriedums

- 1 L?gums sniegt prejudici?lu nol?mumu ir par EKL 49. un 87. panta interpret?ciju.
- 2 Őis l?gums tika iesniegts tiesved?b? starp *Presidente del Consiglio dei Ministri* [Ministru kabineta priekšs?d?t?ju] un *Regione Sardegna* par to, ka p?d?j? min?t? ir ieviesusi nodokli par priv?tai personu p?rvad?šanai paredz?to gaisa ku?u, k? ar? izprieču ku?u piest?šanu t?risma nol?kos, kas piem?rojams tikai Ēpašniekiem, kuru nodok?u rezidence ir Ērpus re?iona teritorijas.

AtbilstoŐs valsts ties?bu normas

It?lijas konstit?cija

- 3 It?lijas konstit?cijas 117. panta pirmaj? da?? ir noteikts:

“Valsts un re?ioni, iev?rojot Konstit?ciju un nosac?jumus, kas ir noteikti saska?? ar Kopienu ties?b?m un starptautiskaj?m saist?b?m, pilda likumdev?ja pilnvaras.”

Valsts ties?bu akti

- 4 It?lijas Navig?cijas kodeksa (*Codice della navigazione*) 743. panta pirmaj? da?? j?dziens gaisa ku?is ir defin?ts Ő?di:

“Gaisa ku?is ir jebkurŐ apar?ts, kas ir paredz?ts personu vai lietu p?rvad?šanai pa gaisu.”

- 5 It?lijas Izprieču ku?u kodeksa (*Codice della nautica da diporto*) 1. panta 2. punkt?, kas tika ieviests ar 2005. gada 18. j?lija Likumdošanas dekr?ts Nr. 171 (*Decreto legislativo. 171*), j?dziens ku?oŐana izprieču nol?k? ir defin?ts Ő?di:

“Ő? kodeksa noz?m? ku?oŐana izprieču nol?k? ir t?da ku?oŐana, kura sporta un izprieču nol?k?, bet bez nol?ka g?t pe??u tiek veikta j?ras un iekŐj?os teritori?lajos Ēde?os.”

- 6 Izprieču ku?u kodeksa 2. panta 1. punkts attiecas uz izprieču ku?u izmantoŐanu komerci?liem m?r?iem, kas ir defin?ta Ő?di:

“1. Izprieču ku?is tiek izmantots komerci?liem m?r?iem, ja:

- a) par to ir nosl?gts nomas vai Ēres l?gums;
- b) tas tiek izmantots profesion?lai izprieču ku?oŐanas apm?c?bai;
- c) to izmanto Ēdensl?d?ju vai zem?dens apm?c?bu apvien?bas, lai sniegtu atbalstu zem?dens

nir?jiem, kuri veic darb?bas sporta vai atp?tas nol?kos.

[..]"

Re?ion?lie ties?bu akti

7 Sard?nijas re?iona 2006. gada 11. maija Likum? Nr. 4, kur? paredz?ti da?di noteikumi par ie??mumiem, izdevumu p?rr??inu, soci?lo politiku un att?st?bu, t? redakcij?, kas izriet no Sard?nijas re?iona 2007. gada 29. maija Likuma Nr. 2, kur? paredz?ti noteikumi par re?iona gada un ilgtermi?a bud?eta izveidi – 2007. gada finanšu likums, 3. panta 3. punkta (turpm?k tekst? – "Re?ion?lais likums Nr. 4/2006"), ir ietverts 4. pants ar virsrakstu "Re?ion?lais nodoklis gaisa ku?iem un izprieču ku?iem, kas piest?šanu veic t?risma nol?kos", kura redakcija ir š?da:

"1. S?kot no 2006. gada tiek noteikts re?ion?lais nodoklis gaisa ku?iem un izprieču ku?iem, kas piest?šanu veic t?risma nol?kos.

2. Nodoklis tiek iekas?ts:

a) par nolaišanas lidlaukos re?iona teritorij?, ko veic visp?r?j?s avi?cijas gaisa ku?i, kas ir min?ti Navig?cijas kodeksa 743. un n?kamajos pantos un ko izmanto priv?tai personu p?rvad?šanai laikposm? no 1. j?nija l?dz 30. septembrim;

b) par pietur?m, ko izprieču ku?i – kas defin?ti 2005. gada 18. j?lija Likumdošanas dekr?t? Nr. 171 (Izprieču ku?u kodekss) – vai jebkurš ku?is, kas tiek izmantots izprieču nol?kos un kura garums p?rsniedz 14 metrus, apr??inot to saska?? ar saska?otajiem standartiem EN/ISO/DIS 8666, k? tie ir noteikti iepriekš min?t? likumdošanas dekr?ta 3. panta b) punkta izpratn?, veic Sard?nijas re?iona teritorij? esoš?s ost?s, piest?tn?s un pietauvošan?s viet?s, k? ar? Sard?nijas j?ras piekrast? esoš?s apr?kot?s piest?tn?s j?ras teritori?laj? zon? un kuras tiek veiktas laikposm? no 1. j?lija l?dz 30. septembrim.

3. Nodok?u maks?t?js ir fiziska vai juridiska persona, kura veic p?rvad?jumus ar gaisa ku?i saska?? ar Navig?cijas kodeksa 874. un n?kamajiem pantiem vai kas veic darb?bas, izmantojot izprieču ku?i saska?? ar Navig?cijas kodeksa 265. un n?kamajiem pantiem, un kura nodok?u maks?t?ja re?istr?cijas vieta atrodas ?rpus re?iona teritorijas.

4. Re?ion?lais nodoklis, kas noteikts 2. punkta a) apakšpunkt?, ir j?maks? par katru pieturas reizi, savuk?rt nodoklis, kas noteikts 2. punkta b) apakšpunkt?, ir j?maks? vienreiz gad?.

[..]

6. Nodok?a atbr?vojums attiecas uz:

a) ku?iem, kuri pietur, lai piedal?tos sporta regat?; ant?ko laivu pulc?šan?s pas?kumiem; vienkorporusa laivu un burinieku izst?d?m, tostarp bur?šanas izst?d?s, kur?s nenotiek sacens?bas un par kur?m organizatori iepriekš pazi?o j?rniec?bas iest?d?m; *ARASE (Agenzia della Regione autonoma della Sardegna delle entrate)* [Sard?nijas autonom? re?iona ie??mumu dienests] par to, ka pazi?ojums ir iesniegts, ir j?inform? pirms pietauvošan?s;

b) izprieču ku?iem, kuru st?vvieta visa gada garum? ir re?iona ost?s;

c) pietur?m, kuras tiek veiktas tehnisku iemeslu d?? un uz ierobe?otu laikposmu, kas ir vajadz?gs attiec?go remontdarbu veikšanai.

Proced?ra, k?d? notiek nodok?u atlaides pieš?iršana, tiek noteikta ar ?pašu *ARASE* ties?bu

pasākumu.

7. Nodoklis ir jāmaksā:

a) brīdī, kad 2. punkta a) apakšpunktā minētais gaisa kuģis veic pieturu;

b) 24 stundu laikā no brīža, kad izprieču kuģis ir ieradies ostā, pieturtnā, pietauvošanās vietā vai Sardīnijas piekrastē aprīkotās pieturtnās jūras teritorijā zonā;

saskaņā ar ARASE noteikto procedūru.

[..]

Pamata prāvā un prejudiciālā jautājumi

8 Ar divām prasībām *Corte costituzionale* [Konstitucionālā tiesa], kas iesniegtas 2006. un 2007. gadā, *Presidente del Consiglio dei Ministri* uzdeva jautājumu par konstitucionālo likumību ne tikai attiecībā uz Reģionālā likuma Nr. 4/2006 4. pantu, bet arī attiecībā uz šā paša likuma 2. un 3. pantu, kā arī 2007. gada 29. maija Likuma Nr. 2 5. pantu to sākotnējā redakcijā, kā arī to grozījumu redakcijā. Ar visām šīm normām ir ieviesti reģionālie nodokļi.

9 Attiecībā uz Reģionālā likuma Nr. 4/2006 4. pantu prasītājs pamata prāvā apgalvoja, ka ar šo normu cita starpā nav ievērotas Kopienas tiesību prasības, kurām saskaņā ar Itālijas konstitūcijas 117. panta pirmo daļu ir pakāutas likumdošanas pilnvaras Itālijā. Minēto prasību atbalstam ir izvirzīts, pirmkārt, EKL 49. un 81. panta, lasot tos kopsakarā ar EKL 3. panta 1. punkta g) apakšpunktu, kā arī EKL 10. pantu, un, otrkārt, EKL 87. panta pārkāpums.

10 Savā 2008. gada 15. aprīļa spriedumā Nr. 102 *Corte costituzionale* pārcēla tam, kad tā bija apvienojusi abas iepriekš minētās prasības, pieņemot nolikumu par konstitucionālās likumības jautājumiem, kas uzdoti 2006. gada prasības kontekstā, un par daļu jautājumu, kas uzdoti 2007. gada prasības kontekstā. Attiecībā tostarp uz Reģionālā likuma Nr. 4/2006 4. pantu, kas bija šīs pārdziņās minētās prasības priekšmets, *Corte costituzionale* uzdotos konstitucionalitātes jautājumus saistībā ar citām konstitucionālajām normām, nevis minētā 117. panta pirmo daļu, atzina par nepieņemamiem vai nepamatotiem. Līdz ar to tā tiesvedībā par šo pārdziņo minēto pantu nolikuma nodalīt un apturēt to līdz brīdim, kad Tiesa pasludinās spriedumu par līgumu sniegt prejudiciālu nolikumu, kas iesniegts ar lēmumu par līgumu sniegt prejudiciālu nolikumu. Turklāt attiecībā uz EKL 3. panta 1. punkta g) apakšpunkta, 10. un 81. panta pārkāpumu iesniedzējtiesa uzskatīja, ka ir atbilstoši saglabāt tiesības pieņemt lēmumu pārcēla [minētā nolikuma pasludināšanas].

11 *Corte costituzionale* lēmumā par līgumu sniegt prejudiciālu nolikumu sniedz faktus par tās līguma sniegt prejudiciālu nolikumu pieņemamību attiecībā uz, pirmkārt, tās kā tiesas statusu EKL 234. panta izpratnē un, otrkārt, uzdoto jautājumu nozīmīgumu saistībā ar tajā izskatāmās prasības iznākumu.

12 *Corte costituzionale* vispirms norāda, ka tiesas jūdziens EKL 234. panta izpratnē ir izsecināms no Kopienas tiesībām, nevis no iesniedzējtiesas iestādes statusa valsts tiesībās un ka tā katrā ziņā atbilst visiem nosacījumiem, lai varētu iesniegt līgumu sniegt prejudiciālu nolikumu.

13 Attiecībā uz prejudiciālo jautājumu nozīmīgumu *Corte costituzionale* norāda, ka tiešajās konstitucionālajās prasībās Kopienas tiesību normas "ir uzskatāmas par papildu noteikumiem, kuri var papildināt Konstitūcijas 117. panta pirmajā daļā paredzēto kritēriju reģionālo noteikumu saderības izvērtēšanai [..], vai precīzāk – faktiski nodrošina Konstitūcijas 117. panta pirmajā daļā noteiktā kritērija piemērojamību [..], kā rezultātā tādā reģionālā tiesību norma, kura ir atzīta par

pret?ju attiec?gaj?m Kopienu ties?bu norm?m, tiek atz?ta par pretkonstitucion?lu”.

14 Par uzdotajiem jaut?jumiem p?c b?t?bas iesniedz?jtiesa uzsver, ka Re?ion?l? likuma Nr. 4/2006 4. pants ietilpst š? sprieduma 9. punkt? min?to Kopienas normu piem?rošanas jom?. T? k? tas ir piem?rojams fizisk?m un juridisk?m person?m, tas attiecoties uz uz??mumiem, kuri veic darb?bas ar izpriecu ku?iem, k? ar? uz visp?r?j?s avi?cijas gaisa ku?iem, kas paredz?ti priv?tai personu p?rvad?šanai.

15 Š? pati tiesa turkl?t uzsver, ka min?tais re?ion?lais likums, apliekot ar nodokli uz??mumus, kuru nodok?u rezidence neatrodas Sard?nij?, š?iet, rada diskrimin?ciju sal?dzin?jum? ar uz??mumiem, kuriem, lai ar? tie veic t?du pašu darb?bu, šis nodoklis nav j?maks? tikai t?d?? vien, ka to nodok?u rezidence atrodas Sard?nij?, un ka l?dz ar to, š?iet, tiek izrais?ts pakalpojumu, kurus sniedz nerezidenti uz??mumi, izmaksu palielin?šanās.

16 Iesniedz?jtiesa turkl?t šaub?s par *Regione Sardegna* apgalvotajiem pamatojumiem, kas saist?ti, pirmk?rt, ar to, ka šie uz??mumi, t?pat k? uz??mumi, kuru nodok?u rezidence ir šaj? re?ion?, sa?emot re?ion?los un viet?jos sabiedriskos pakalpojumus, bet min?tos pakalpojumus nefinans?jot, un, otrk?rt, ar vajadz?bu kompens?t papildu izmaksas, kuras sakar? ar ?eogr?fisk?m un saimniecisk?m ?patn?b?m Sard?nijas re?iona salas rakstura d?? sedz uz??mumi, kuri ir š? re?iona rezidenti.

17 Tostarp attiec?b? uz apgalvoto EKL 87. panta p?rk?pumu iesniedz?jtiesa uzsver, ka problem?tiski ir noskaidrot, vai saimniecisk?s konkurences priekšroc?bas, kas uz??mumiem, kuru nodok?u rezidence ir Sard?nij?, izriet no t?, ka tiem netiek uzlikts re?ion?lais piest?šanas nodoklis, ietilpst valsts atbalsta j?dzien?, jo š?s priekšroc?bas izriet nevis no nodok?u priekšroc?bu pieš?iršanas, bet netieši no maz?k?m izmaks?m, k?das šie uz??mumi sedz, sal?dzinot ar uz??mumiem, kuri ir re?istr?ti ?rpus re?iona teritorijas.

18 Š?dos apst?k?os *Corte costituzionale* nol?ma aptur?t tiesved?bu un uzdot Tiesai š?dus prejudici?lus jaut?jumus:

“1) Vai EKL 49. pants ir interpret?jams t?d?j?di, ka ar to netiek pie?auts piem?rot t?du ties?bu normu, k?da ir paredz?ta [Re?ion?l? likuma Nr. 4/2006] 4. pant? un saska?? ar kuru re?ion?lais nodoklis gaisa ku?iem, kuri piest?j t?risma nol?k?, tiek piem?rots tikai tiem uz??mumiem, kuru nodok?u rezidence atrodas ?rpus *Regione Sardegna* teritorijas un kuri, nodarbojoties ar visp?r?ju gaisa ku?u avi?cijas uz??m?jdarb?bu, gaisa ku?i izmanto, p?rvad?jot personas?

2) Vai [Re?ion?l? likuma Nr. 4/2006] 4. pants, paredzot re?ion?l? nodok?a gaisa ku?iem, kuri piest?j t?risma nol?k?, piem?rošanu tikai tiem uz??mumiem, kuru nodok?u rezidence atrodas ?rpus *Regione Sardegna* teritorijas un kuri, nodarbojoties ar “visp?r?ju gaisa ku?u avi?cijas uz??m?jdarb?bu”, gaisa ku?i izmanto, p?rvad?jot personas, EKL 87. panta noz?m? ir uzskat?ms par valsts atbalstu uz??mumiem, kuri veic šo pašu darb?bu, bet kuru nodok?u rezidence ir *Regione Sardegna*?

3) Vai EKL 49. pants ir interpret?jams t?d?j?di, ka ar to netiek pie?auts piem?rot t?du ties?bu normu, k?da ir paredz?ta [Re?ion?l? likuma Nr. 4/2006] 4. pant? un saska?? ar kuru re?ion?lais nodoklis izpriecu ku?iem, kas piest?j t?risma nol?k?, tiek piem?rots tikai tiem uz??mumiem, kuru nodok?u rezidence atrodas ?rpus *Regione Sardegna* teritorijas, kuri nodarbojas ar izpriecu ku?u ekspluat?ciju un kuru saimniecisk? darb?ba ir šo ku?u nodošana trešo personu r?c?b??

4) Vai [Re?ion?l? likuma Nr. 4/2006] 4. pants, ar kuru tiek paredz?ts, ka re?ion?lais nodoklis izpriecu ku?iem, kas piest?j t?risma nol?k?, ir piem?rojams tikai tiem uz??mumiem, kuru nodok?u rezidence atrodas ?rpus *Regione Sardegna* teritorijas, kuri nodarbojas ar izpriecu ku?u

eksploataciju un kuru saimnieciskā darbība ir šo kuru nodošana trešo personu rīcībā, EKL 87. panta nozīme ir uzskatāms par valsts atbalstu uzņēmumiem, kuri veic šo pašu darbību, bet kuru nodokļu rezidence atrodas *Regione Sardegna*”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo un trešo prejudiciālo jautājumu, kas attiecas uz EKL 49. pantu

19 Uzdodot pirmo un trešo jautājumu, kas jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vālas noskaidrot, vai EKL 49. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādus reģionālais iestādes nodokļu tiesību aktus kā Reģionālais likuma Nr. 4/2006 4. pants, kurā ir paredzēts ieviest reģionālu nodokli par privātai personu pārvadāšanai paredzēto gaisa kuru, kā arī izprieču kuru piestāšanu tās rīcībai nolūkā, lai gan šis nodoklis ir piemērojams tikai uzņēmumiem, kuru rezidence ir ārpus reģiona teritorijas.

Par EKL 49. panta piemērošanas nosacījumiem

20 Lai atbildētu uz šo jautājumu, vispirms ir jāpārbauda, vai Reģionālais likums Nr. 4/2006 EKL 50. panta izpratnē ietilpst pakalpojumu sniegšanas brīvības piemērošanas jomā.

21 Kā izriet no Reģionālais likuma Nr. 4/2006 4. panta redakcijas, nodoklis, kas tiek aplūkots pamata prāvā, ir piemērojams par piestāšanu tās rīcībai nolūkā, ko veic, pirmkārt, vispārīgās aviācijas gaisa kuru, ko izmanto privātai personu pārvadāšanai (minētā likuma 4. panta 2. punkta a) apakšpunkts), un, otrkārt, izprieču kuru un jebkurš kuru, kas tiek izmantots izprieču nolūkā, ja vien to garums pārsniedz 14 m (šā likuma 4. panta 2. punkta b) apakšpunkts).

22 Līdz ar to reģionālais piestāšanas nodoklis neattiecas uz civiliem personu un preču pārvadāšanas uzņēmumiem. Iesniedzējtiesa uzsver, ka šis nodoklis ir piemērojams tostarp uzņēmumiem, kuri gaisa kuru izmanto, lai veiktu gaisa pārvadājumu bez atlīdzības un uzņēmuma darbības mērķiem. Attiecībā uz izprieču kuru iesniedzējtiesa turklāt norāda, ka minētais nodoklis ir piemērojams tostarp uzņēmumiem, kuri pret atlīdzību minētos kuru piedāvā trešām personām.

23 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru “pakalpojumu” jēdziens EKL 50. panta izpratnē nozīmē, ka runa ir par [pakalpojumu] sniegšanu, kas parasti notiek pret atlīdzību, kas ir pakalpojuma ekonomiskais ekvivalents, par ko vienojas pakalpojuma sniedzējs un saņēmējs (skat. 1988. gada 27. septembra spriedumu lietā 263/86 *Humbel un Edel, Recueil*, 5365. lpp., 17. punkts; 1993. gada 7. decembra spriedumu lietā C-109/92 *Wirth, Recueil*, I-6447. lpp., 15. punkts, kā arī 2003. gada 22. maija spriedumu lietā C-355/00 *Freskot, Recueil*, I-5263. lpp., 54. un 55. punkts).

24 Izskatāmā gadījumā reģionālais piestāšanas nodoklis, kā tas izriet no *Regione Sardegna* apsvērumiem, attiecas uz transporta līdzekļu pašniekiem, kas ierodas reģiona teritorijā, nevis pārvadājumu uzņēmumiem, kas savu darbību veic šajā reģionā. Tomēr kā enerģētiskāte norādījis savu secinājumu 34. punktā, no tā apstākļa vien, ka šis nodoklis uz pārvadājuma pakalpojumiem neattiecas, nekādā gadījumā nedrīkst secināt, ka tādā nodokļu tiesiskajam regulājumam kā pamata prāvā vispār nav nekādas saistības ar pakalpojumu sniegšanas brīvību.

25 No pastāvīgās judikatūras izriet, ka, lai gan EKL 50. panta trešajā daļā ir minēta tikai aktīvā pakalpojumu sniegšana, kuras ietvaros pakalpojumu sniedzējs pārvietojas pie saņēmēja, tā ietver arī pakalpojumu saņēmēju, tostarp tās rīcībai brīvību doties uz citu dalībvalsti, kurā atrodas pakalpojumu sniedzējs, lai tur saņemtu šos pakalpojumus (skat. tostarp 1984. gada 31. janvāra spriedumu apvienotājs lietās 286/82 un 26/83 *Luisi un Carbone, Recueil*, 377. lpp., 10. un 16.

punkts; k? ar? 2007. gada 11. septembra spriedumus liet? C-76/05 *Schwarz* un *Gootjes-Schwarz*, Kr?jums, I?6849. lpp., 36. punkts, un liet? C?318/05 Komisija/V?cija, Kr?jums, I?6957. lpp., 65. punkts).

26 Pamata liet?, k? ?ener?ladvok?te nor?d?jusi savu secin?jumu 37. punkt?, personas, kuras nodrošina transporta l?dzekli, k? ar? personas, kuras šo l?dzekli izmanto, sa?em *Regione Sardegna* teritorij? vair?kus pakalpojumus, piem?ram, lidlauku un ostu sniegtos pakalpojumus. L?dz ar to piest?šana ir nepieciešams nosac?jums, lai sa?emtu min?tos pakalpojumus, un re?ion?lajam piest?šanas nodoklim ir noteikta saikne ar šo pakalpojumu sniegšanu.

27 Attiec?b? uz re?ion?lo nodokli par izpriecu ku?u piest?šanu ir j?atg?dina turkl?t, ka tas ir piem?rojams ar? uz??mumiem, kas ir š?du izpriecu ku?u ?pašnieki, tostarp tiem, kuru saimniecisk? darb?ba ir min?to ku?u nodošana trešo personu r?c?b? pret atl?dz?bu. L?dz ar to ar Re?ion?lo likumu Nr. 4/2006 Sard?nijas likumdev?js ir ieviesis nodokli, kas pakalpojumu sniegšanu EKL 50. panta izpratn? skar tieši.

28 Visbeidzot, k? ir uzsv?rusi ar? Eiropas Kopienu Komisija, pakalpojumiem, kurus skar re?ion?lais piest?šanas nodoklis, var b?t p?rrobežu raksturs, jo šis nodoklis, pirmk?rt, var ietekm?t Sard?nij? re?istr?tu uz??mumu iesp?ju pied?v?t piest?šanas pakalpojumus lidlaukos un ost?s person?m un uz??mumiem, kuri re?istr?ti cit? dal?bvalst? un, otrk?rt, tas skar ?rvalstu uz??mumu, kuru juridisk? adrese ir cit? dal?bvalst?, nevis It?lijas Republik? un kuri nodarbojas ar izpriecu ku?u ekspluat?ciju Sard?nij?, darb?bu.

Par pakalpojumu sniegšanas br?v?bas ierobežojuma esam?bu

29 Attiec?b? uz jaut?jumu, vai pamata pr?v? izskat?tie ties?bu akti ir pakalpojumu sniegšanas br?v?bas ierobežojums, pirm?m k?rt?m ir j?atg?dina, ka pakalpojumu sniegšanas br?v?bas jom? fisk?ls valsts pas?kums, kas trauc? izmantot šo br?v?bu, var tikt uzskat?ts par aizliegtu pas?kumu neatkar?gi no t?, vai to ieviesusi valsts vai pašvald?ba (tostarp skat. 2005. gada 8. septembra spriedumu apvienotaj?s liet?s C?544/03 un C?545/03 *Mobistar* un *Belgacom Mobile*, Kr?jums, I?7723. lpp., 28. punkts un taj? min?t? judikat?ra).

30 Izskat?maj? liet? ir skaidrs, ka re?ion?lais piest?šanas nodoklis skar gaisa ku?u un izpriecu ku?u ?pašniekus, kuru nodok?u rezidence ir ?rpus re?iona teritorijas, un ka nodok?a rašan?s pamats ir gaisa ku?a vai izpriecu ku?a piest?šana šaj? teritorij?. Pat tad, ja šis nodoklis ir piem?rojams tikai ierobežot? dal?bvalsts da??, tas skar attiec?go gaisa ku?u un izpriecu ku?u piest?šanu, nenodalot, vai to izcelsme ir cits It?lijas re?ions vai cita dal?bvalsts. Š?dos apst?k?os nodok?a re?ion?lais raksturs tom?r neizsl?dz, ka tiek trauc?ta pakalpojumu sniegšanas br?v?ba (p?c analo?ijas skat. 2004. gada 9. septembra spriedumu liet? C?72/03 *Carbonati Apuani*, Kr?jums, I?8027. lpp., 26. punkts).

31 Š? nodok?u ties?bu akta piem?rošanas rezult?t? visiem nodok?u maks?t?jiem, kuru nodok?u rezidence ir ?rpus re?iona teritorijas un kuri ir re?istr?ti cit?s dal?bvalst?s, attiec?gie pakalpojumi ir d?rg?ki nek? pakalpojumi, kurus sniedz šaj? teritorij? re?istr?tiem ?pašniekiem.

32 Šķds tiesību akts ievieš papildu izmaksas pašnieku, kuru nodokļu rezidence ir ārpus reģiona teritorijas un kuri ir reģistrēti citās dalībvalstīs, gaisa kuģu un kuģu piestāšanas darbībām un tādējādi rada priekšrocības noteiktām šajā reģionā reģistrētu uzņēmumu kategorijām (skat. 1991. gada 25. jūlija spriedumu lietā C-353/89 Komisija/Nīderlande, *Recueil*, I-4069. lpp., 25. punkts; 2007. gada 13. decembra spriedumu lietā C-250/06 *United Pan-Europe Communications Belgium* u.c., Krājums, I-11135. lpp., 37. punkts, kā arī 2008. gada 1. aprīļa spriedumu lietā C-212/06 *Gouvernement de la Communauté française un Gouvernement wallon*, Krājums, I-1683. lpp., 50. punkts).

33 *Regione Sardegna* tomēr apgalvo, ka, ņemot vērā reģionālo piestāšanas nodokļa raksturu un mērķi nodrošināt vides aizsardzību, rezidenti un nerezidenti nav objektīvi līdzīgi situācijā un līdz ar to atbilstoši Tiesas judikatūrai un it īpaši 1995. gada 14. februāra spriedumam lietā C-279/93 *Schumacker* (*Recueil*, I-225. lpp.) atšķirīgā attieksmē pret tiem nav pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojums. Rezidenti piedalās līdzekļu, kas paredzēti vides resursu saglabāšanas, atjaunošanas un aizsardzības darbībām, uzkrāšanā, finansējot *Regione Sardegna* rīcību ar vispārējo iemaksu, tostarp ienākuma nodokļiem, daļa no kuras nonāk reģiona budžetā, turpretī nerezidenti uzņēmumi darbojas kā vides “bezbiētnieki” (“free riders”), izmantojot resursus, nepiedaloties šādu darbību izmaksās.

34 Šajā sakarā Tiesa, pieņemot nolēmumu par tiešajiem nodokļiem, ir atzinusi, ka rezidentu un nerezidentu situācijas konkrētajā dalībvalstī parasti nav salīdzināmas, jo tām ir objektīvas atšķirības gan no ienākumu avota viedokļa, gan no personīgās nodokļu maksātspējas viedokļa vai arī ņemot vērā personāgo un īmenes stāvokli (skat. tostarp iepriekš minēto spriedumu lietā *Schumacker*, 31.–33. punkts, un 2008. gada 16. oktobra spriedumu lietā C-527/06 *Renneberg*, Krājums, I-7735. lpp., 59. punkts).

35 Tomēr, lai salīdzinātu nodokļu maksātāju situācijas, ir jāņem vērā attiecīgā nodokļa specifiskās īpašības. Līdz ar to atšķirīgā attieksmē pret rezidentiem un nerezidentiem ir ar EKL 49. pantu aizliegts brīvības apriņķis ierobežojums, ja saistībā ar attiecīgā nodokļa uzlikšanu nav nekādu objektīvu situācijas atšķirību, kas šajā sakarā varētu pamatot atšķirīgu attieksmi pret dažādu nodokļu maksātāju kategorijām (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Renneberg*, 60. punkts).

36 Tātad ir it īpaši pamata prāvā aplūkot nodokļa gadījumu. Kā uzsvērusi Komisija, šis nodoklis ir jāmaksā sakarā ar privātai personai pārvadāšanai paredzēto gaisa kuģu un izprieču kuģu piestāšanu, nevis sakarā ar attiecīgo nodokļu maksātāju finanšu situāciju.

37 Līdz ar to visas fiziskās un juridiskās personas neatkarīgi no vietas, kurās tās ir rezidentes vai ir reģistrētas, kuras izmanto attiecīgos pakalpojumus, pretēji tam, ko apgalvo *Regione Sardegna*, saistībā ar minēto nodokli attiecībā pret sekām videi ir objektīvi līdzīgi situācijā.

38 Apstāklis, ka personas, kas ir nodokļu maksātājas Sardnijā, finansē *Regione Sardegna* rīcību vides aizsardzības nolūkās, maksājot vispārējo iemaksu, tostarp ienākuma nodokli, attiecībā uz rezidentu un nerezidentu situācijas salīdzinājumu saistībā ar reģionālo piestāšanas nodokli nav nozīmīgs. Kā enerģētiskā norādījusi savu secinājumu 87. punktā, minētajam nodoklim nav tādās pats raksturs un tādās pats mērķis kā citiem nodokļiem, kurus maksā Sardnijas nodokļu maksātāji un ar kuriem ir paredzēts vispārēji papildināt valsts budžetu un līdz ar to finansēt visas reģionālo darbības kopumā.

39 No iepriekš izklāstītā izriet, ka neviens Tiesai iesniegto lietas materiālu elements neapņauj secināt, ka rezidenti un nerezidenti attiecībā uz piestāšanas nodokli nav objektīvi līdzīgi situācijā. Līdz ar to pamata prāvā aplūkotais nodokļu tiesību akts ir pakalpojumu sniegšanas

brīvības ierobežojums, jo tas skar tikai uzņēmumus, kuri ekspluatē privātai personu pārvadāšanai paredzētus gaisa kuģus un izprieču kuģus un kuru nodokļu rezidence ir ārpus reģiona teritorijas, bet uzņēmumiem, kuri ir reģistrēti reģionā, šo pašu nodokli nepiemēro.

Par iespējamo pamata prāvā aplūkoti tiesību akta pamatotību

– Par pamatotību, kas saistīta ar vides un sabiedrības veselības aizsardzības prasībām

40 *Regione Sardegna* apgalvo, ka, pat piekrītot, ka reģionālais piestāšanas nodoklis ir pakalpojumu sniegšanas brīvību ierobežojošs pasākums, šāds nodoklis ir pamatots ar vispārīgo interešu apsvērumiem, tostarp vides aizsardzības prasībām, kuras var tikt uzskatītas par “sabiedrības veselības” apsvērumiem, kuri ir skaidri paredzēti EKL 46. panta 1. punktā.

41 Minētā nodokļa pamatojums ir paši ir rodams jaunajai *Regione Sardegna* vides un teritoriālās ainavas aizsardzības politikai. Atbilstoši [*Regione Sardegna*] norādītajam, īstenojot šo politiku, ir paredzēts ieviest virkni maksājumu, kuru mērķis ir, pirmkārt, atturēt no pārmaiņīgā vides un piekrastes ainavas mantojuma patēriņa un, otrkārt, finansēt dārgas krasta zonas atjaunošanas darbības. Šis nodoklis turklāt esot balstīts uz principu – piesārņotājs maksā, jo netieši tas skar transporta līdzekļu, kas ir piesārņojuma avots, pašniekus.

42 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo Tiesas judikatūru neatkarīgi no leģitīmitātes, primāriem vispārīgo interešu apsvērumiem atbilstoša mērķa esamības EK līguma garantēto pamatbrīvību ierobežojums prasa, lai attiecīgais pasākums būtu piemērots izvirzītā mērķa sasniegšanai un lai tas nepārsniegtu to, kas nepieciešams izvirzītā mērķa sasniegšanai (skat. 2007. gada 30. janvāra spriedumu lietā C-150/04 Komisija/Dānija, Krājums, I-1163. lpp., 46. punkts; iepriekš minēto spriedumu lietā *Gouvernement de la Communauté française un Gouvernement wallon*, 55. punkts, kā arī 2009. gada 5. marta spriedumu lietā C-222/07 *UTECA*, Krājums, I-1407. lpp., 25. punkts). Turklāt valsts tiesiskais regulējums var nodrošināt izvirzītā mērķa sasniegšanu vienīgi tad, ja tas patiešām atbilst rīcībai to sasniegt saskaņā un sistemātiski (2009. gada 10. marta spriedums lietā C-169/07 *Hartlauer*, Krājums, I-1721. lpp., 55. punkts).

43 Izskatāmā lietā ir jānorāda, ka pat tad, ja *Regione Sardegna* izvirzītie apsvērumi varētu būt pamats reģionālais piestāšanas nodokļa ieviešanai, tie nevar pamatot šā nodokļa piemērošanas nosacījumu un it īpaši atšķirīgo attieksmi pret pašniekiem, kuru nodokļu rezidence ir ārpus reģiona teritorijas un kuriem vienīgajiem ir jāmaksā šis nodoklis.

44 Ir acīmredzami, ka minētie nosacījumi, kas rada pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumu EKL 49. panta izpratnē, nešā ietī piemēroti, lai nodrošinātu minēto vispārīgo mērķu sasniegšanu, nedz arī ir to sasniegšanai vajadzīgi. Kā enerģētiskā advokāte norādīja savu secinājumu 73. un 74. punktā, lai gan privātie gaisa kuģi un izprieču kuģi, kas piestāj Sardinijā, ir piesārņojuma avots, piesārņojums rodas neatkarīgi no šo lidmašīnu vai kuģu izcelsmes un it īpaši tas nav saistīts ar minēto pašnieku nodokļu rezidenci. Rezidentu gaisa kuģi un kuģi rada kaitējumu videi tāpat kā nerezidentu gaisa kuģi un kuģi.

45 Līdz ar to šāds pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojums, kāds izriet no pamata prāvā aplūkoti nodokļu tiesību akta, nevar tikt pamatots ar apsvērumiem, kas saistīti ar vides aizsardzību, jo reģionālais piestāšanas nodoklis, kas ar to tiek ieviests, piemērojama ir balstīta uz tādā nošķiršanu starp personām, kam nav nekādas saistības ar šo vides mērķi. Šāds ierobežojums nevar tikt pamatots arī ar sabiedrības veselības apsvērumiem, jo *Regione Sardegna* nav iesniegusi nevienu elementu, kas ļautu konstatēt, ka šā tiesību akta mērķis ir aizsargāt sabiedrības veselību.

– Par pamatojumu, kas saistīts ar nodokļu sistēmas saskaņotību

46 Savos apsvērumos *Regione Sardegna*, lai pamatotu attiecīgo pamata prāvā aplūkoto nodokļu tiesību aktu, norāda uz vajadzību saglabāt tās nodokļu sistēmas saskaņotību. Reģionālais piestāšanās nodoklis, kas skar tikai personas, kuru rezidence ir ārpus reģiona teritorijas, esot pamatots ar faktu, ka rezidenti maksājot citus nodokļus un tādējādi piedaloties darbības, kuru mērķis ir nodrošināt Sardīnijas vides aizsardzību.

47 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka Tiesa ir atzinusi, ka vajadzība saglabāt nodokļu sistēmas saskaņotību var pamatot Līguma garantēto pamatbrīvību īstenošanas ierobežojumu, bet tā ir precīzējusi, ka šāds pamatojums prasa, lai pastāvītu tieša saikne starp attiecīgo nodokļu priekšrocību un šīs priekšrocības kompensāciju, iekasējot noteiktus nodokļus, un šīs saiknes tiešais raksturs ir jānovērt, ņemot vērā attiecīgā tiesiskā regulējuma mērķi (skat. tostarp 2009. gada 18. jūnija spriedumu lietā C-303/07 *Aberdeen Property Fininvest Alpha*, Krājums, I-0000. lpp., 71. un 72. punkts).

48 Kā uzsvērts šajā sprieduma 38. punktā, reģionālajam piestāšanās nodoklim nav tās pats mērķis kā nodokļiem, kurus maksā nodokļu maksātāji, kuri ir Sardīnijas rezidenti, un kuru mērķis ir vispārīgi papildināt valsts budžetu un tādā finansēt visas *Regione Sardegna* darbības kopumu. Minēto rezidentu neaplikšana ar šo nodokli tādā nevar tikt uzskatīta par citu nodokļu, ar kuriem tiek aplikti rezidenti, kompensāciju.

49 No šiem apsvērumiem izriet, ka tās pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojums, kāds izriet no pamata prāvā aplūkotā nodokļu tiesību akta, nevar tikt pamatots ar apsvērumiem, kas saistīti ar *Regione Sardegna* nodokļu sistēmas saskaņotību.

50 Šādos apstākļos uz pirmo un trešo jautājumu ir jāatbild, ka EKL 49. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādā reģionālās iestādes nodokļu tiesību normu, kāda ir noteikta Reģionālā likuma Nr. 4/2006 4. pantā, kurā ir paredzēts maksāt reģionālu nodokli par privātai personu pārvadāšanai paredzēto gaisa kuģu, kā arī izprieču kuģu piestāšanu tās rīsmā nolīkos, kurš piemērojams tikai uzņēmumiem, kuru nodokļu rezidence ir ārpus reģiona teritorijas.

Par otro un ceturto jautājumu, kas attiecas uz EKL 87. pantu

51 Uz dodot otro un ceturto jautājumu, kas jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai EKL 87. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka reģionālās iestādes nodokļu tiesību akts, ar kuru ir ieviests tās reģionālais piestāšanās nodoklis, kāds ir paredzēts Reģionālā likuma Nr. 4/2006 4. pantā un kurš piemērojams tikai pašniekiem, kuru nodokļu rezidence ir ārpus reģiona teritorijas, ir valsts atbalsta pasākums, kurš dod priekšrocības uzņēmumiem, kuri ir reģistrēti šajā teritorijā.

52 Vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru pasākums Līguma izpratnē tiek kvalificēts kā valsts atbalsts, ja tas atbilst visiem četriem EKL 87. panta 1. punktā ietvertajiem vienlaicīgi izpildāmiem nosacījumiem. Pirmkārt, jāpastāv valsts iejaukšanās vai valsts līdzekļu piesaistīšanas faktam, otrkārt, šādi iejaucoties, jāiespaido tirdzniecība starp dalībvalstīm, treškārt, [šādi iejaucoties,] jāsniedz priekšrocības tās saņēmējam un, ceturkārt, [šādi iejaucoties,] jārada vai jādraud radīt konkurences izkropojumus (skat. tostarp 2006. gada 23. marta spriedumu lietā C-237/04 *Enirisorse*, Krājums, I-2843. lpp., 38. un 39. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

53 Izskatāmā lietā ir skaidrs, ka pamata prāvā aplūkotais nodoklis atbilst otrajam un ceturtajam kritērijiem, jo tas ietekmē pakalpojumu, kas tiek sniegti saistībā ar gaisa kuģu un

izprieču ku?u piest?šanu, kas attiecas uz tirdzniec?bu Kopienas teritorij?, un t?d??, ka š?ds nodoklis, pieš?irot saimnieciskas priekšroc?bas Sard?nij? re?istr?tiem uz??mumiem, k? min?ts iepriekš š? sprieduma 32. punkt?, var deform?t konkurenci.

54 Jaut?jumi par EKL 87. panta interpret?ciju t?d?j?di ir saist?ti ar divu citu re?ion?l? piest?šanas nodok?a k? valsts atbalsta kvalifik?cijas krit?riju piem?rošanu. *Regione Sardegna* uzskata, ka šis nodoklis nevar tikt uzskat?ts par valsts atbalstu, jo netiek izmantoti valsts l?dzek?i un pas?kumam nav selekt?va rakstura. Komisija savos rakstveida apsv?rumos secina, ka min?tais nodoklis atbilst visiem EKL 87. pant? ietvertajiem krit?rijiem.

Par valsts l?dzek?u izmantošanu

55 Atbilstoši *Regione Sardegna* uzskatam pamata pr?v? apl?kotais ties?bu akts neietver nek?du iejaukšanos, piesaistot re?ion?los l?dzek?us. T?gad netiekot zaud?ti nek?di re?iona ie??mumi, jo rezidenti uz??mumi vides izdevumus sedzot, izmantojot da?u ien?kumu, kas tiek g?ti no to samaks?tajiem nodok?iem. Re?ion?lais piest?šanas nodoklis palielinot šos ien?kumus, attiecinot pien?kumu maks?t vides nodokli ar? uz tiem, kuri k? nerezidenti nesedz min?t?s izmaksas ar ierasto nodok?u iekas?šanas pal?dz?bu.

56 Šaj? sakar? ir j?atg?dina, ka saska?? ar past?v?go Tiesas judikat?ru atbalsta j?dziens var ietvert ne tikai pozit?vus pakalpojumus, k?, piem?ram, subs?dijas, aizdevumus vai dal?bu uz??mumu kapit?l?, bet ar? darb?bas, ar kur?m daž?dos veidos tiek atvieglotas parast?s uz??mumu budžeta izmaksas un kuras k? t?das, kaut neb?damas subs?dijas š? j?dziena šaur? izpratn?, tom?r ir t?da paša rakstura un t?m ir t?das pašas sekas (skat. tostarp 2000. gada 19. septembra spriedumu liet? C?156/98 V?cija/Komisija, *Recueil*, l?6857. lpp., 25. punkts, k? ar? 2008. gada 1. j?lija spriedumu apvienotaj?s liet?s C?341/06 P un C?342/06 P *Chronopost* un *La Poste/UFEX* u.c., Kr?jums, l?4777. lpp., 123. punkts un taj? min?t? judikat?ra).

57 K? atg?din?jusi ar? Komisija, t?ds nodok?u ties?bu akts k? pamata pr?v? apl?kotais, saska?? ar kuru noteiktiem uz??mumiem netiek piem?rots attiec?gais nodoklis, ir valsts atbalsts pat tad, ja tas neparedz valsts l?dzek?u nodošanu, jo tas ietver attiec?go iest?žu atteikšanos no nodok?u ie??mumiem, kurus parasti t?s b?tu var?jušas g?t (iepriekš min?tais spriedums liet? V?cija/Komisija, 26.–28. punkts).

58 L?dz ar to apst?klis, ka pamata pr?v? apl?kotaj? ties?bu akt? ir paredz?ta nevis subs?dijas pieš?iršana, bet re?ion?l? piest?šanas nodok?a neuzlikšana priv?tai personu p?vrad?šanai paredz?to gaisa ku?u, k? ar? izprieču ku?u ?pašniekiem, kuru nodok?u rezidence ir re?iona teritorij?, ?auj uzskat?t, ka š? nodok?u neuzlikšana var b?t valsts atbalsts.

Par pamata pr?v? apl?kot? nodok?u ties?bu akta selekt?vo raksturu

59 Atbilstoši *Regione Sardegna* uzskatam atš?ir?ga attieksme pret rezidentiem un nerezidentiem uz??mumiem nav selekt?va priekšroc?ba. Pamata pr?v? apl?kotais nodok?u ties?bu akts no ?eogr?fisk? viedok?a neesot selekt?vs, jo saska?? ar Tiesas 2006. gada 6. septembra spriedum? liet? C?88/03 Portug?le/Komisija (Kr?jums, l?7115. lpp.) veikto interpret?ciju atbilstošais konteksts, kur? b?tu j?nov?rt? pas?kuma “visp?r?gums”, ir valsts noteiktas da?as p?vvaldes iest?des, ja t? ir pietiekami autonoma, konteksts. T? tas esot pamata lietas gad?jum?, jo *Regione Sardegna* autonom?s pilnvaras esot pieš?irtas ar stat?tiem, kuriem ir konstitucion?ls sp?ks un ar kuriem tam ir at?auts ieviest pašam savus nodok?us. Turkl?t atbilstoši visp?r?g?kam vienl?dz?bas nodok?u jom? principam ar min?to ties?bu aktu nodoklis *de jure* un *de facto* atš?ir?g?m situ?cij?m tiekot piem?rots atš?ir?gi.

60 Šaj? sakar? ir j?atg?dina, ka no atbild?t?jas pamata pr?v? izvirk?t?s judikat?ras skaidri

izriet, ka attiecībā uz pasākumu, kuru ievieš nevis valsts likumdevējs, bet valsts noteiktas daļas pārvaldes iestāde, šāds pasākums EKL 87. panta 1. punkta izpratnē nav selektīvs tikai tādēļ vien, ka tas piešķir priekšrocības tikai taj valsts teritorijas daļā, kur pasākums ir piemērojams (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Portugāle/Komisija, 53. un 57. punkts, kār 2008. gada 11. septembra spriedumu apvienotajās lietās no C-428/06 līdz C-434/06 *UGT-Rioja* u.c., Krājums, I-6747. lpp., 47. un 48. punkts).

61 Līdz ar to no šīs judikatūras izriet arī, ka, lai novērtētu valsts noteiktas daļas pārvaldes iestādes, kurai attiecībā pret centrālo valdību ir autonomas statuss, kā tas ir, piemēram, *Regione Sardegna* gadījumā, ieviestā pasākuma selektivitāti, ir jāpārbauda, vai, ņemot vērā minētā pasākuma mērķi, attiecīgās tiesiskās iekārtas, kur iestāde vēsteno savas pilnvaras, ietvaros minētais pasākums ir priekšrocība noteiktiem uzņēmumiem salīdzinājumā ar citiem, kuri ir faktiski un juridiski līdzīgā situācijā (skat. 2001. gada 8. novembra spriedumu lietā C-143/99 *Adria-Wien Pipeline* un *Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, *Recueil*, I-8365. lpp., 41. punkts, kār ar iepriekš minēto spriedumu lietā Portugāle/Komisija, 56. un 58. punkts).

62 Tādējādi ir jāpārbauda, vai, ņemot vērā reģionālā piestāšanas nodokļa pašības, uzņēmumi, kuru nodokļu rezidence ir ārpus reģiona teritorijas, atbilstošo tiesību normu kontekstā ir faktiski un juridiski līdzīgā situācijā ar uzņēmumiem, kuri ir reģistrēti šajās pašās teritorijās.

63 Kā izriet no šī sprieduma 36. un 37. punkta, ir jāsecina, ka, aplūkojot minētā nodokļa raksturu un mērķi, visas fiziskās un juridiskās personas, kas izmanto piestāšanas pakalpojumus Sardnijā, pretēji tam, ko apgalvo atbildētāja pamata prāvā, ir objektīvi līdzīgā situācijā neatkarīgi no tā, kur ir to rezidence vai kur tās ir reģistrētas. No tā izriet, ka pasākums nevar tikt uzskatīts par vispārīgu, jo tas nav piemērojams visiem gaisa kuģu un izprieču kuģu pašniekiem, kuri piestāj Sardnijā.

64 Līdz ar to tās tiesību akts kā pamata prāvā aplūkotais ir valsts atbalsta pasākums, kas dod priekšrocības Sardnijā reģistrētajiem uzņēmumiem.

65 Iesniedzējtiesai no šī konstatējuma ir jāizdara atbilstoši secinājumi.

66 Šādos apstākļos uz otro un ceturto jautājumu ir jāatbild, ka EKL 87. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka reģionālās iestādes nodokļu tiesību akts, ar kuru ir ieviests tās piestāšanas nodoklis kā pamata prāvā aplūkotais, kurš piemērojams tikai fiziskām un juridiskām personām, kuru nodokļu rezidence ir ārpus reģiona teritorijas, ir valsts atbalsta pasākums, kurš dod priekšrocības uzņēmumiem, kuri ir reģistrēti šajās teritorijās.

Par tiesāšanas izdevumiem

67 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanas izdevumiem. Tiesāšanas izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietas dalībnieku tiesāšanas izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

1) **EKL 49. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādus reģionālās iestādes nodokļu tiesību normu, kāda ir noteikta Sardnijas reģiona 2006. gada 11. maija Likuma Nr. 4, kurš paredzēti dažādi noteikumi par ieņēmumiem, izdevumu pārveidi, sociālo politiku un attāstību, tās redakcijā, kas izriet no Sardnijas reģiona 2007. gada 29. maija Likuma Nr. 2, kurš paredzēti noteikumi par reģiona gada un ilgtermiņa budžeta izveidi – 2007. gada finanšu likums, 3. panta 3. punkta, 4. pants, kur ir ieviests reģionālais nodoklis par privātai personai pārvaldīšanai paredzēto gaisa kuģu, kā arī izprieču kuģu piestāšanu tērisma nolūkā, kurš piemērojams tikai fiziskām un juridiskām personām, kuru nodokļu**

rezidence ir ?rpus re?iona teritorijas;

2) EKL 87. pants ir j?interpret? t?d?j?di, ka re?ion?l?s iest?des nodok?u ties?bu akts, ar kuru ir ieviests t?ds piest?šanas nodoklis k? pamata pr?v? apl?kotais, kurš piem?rojams tikai fizisk?m un juridisk?m person?m, kuru nodok?u rezidence ir ?rpus re?iona teritorijas, ir valsts atbalsta pas?kums, kurš dod priekšroc?bas uz??mumiem, kuri ir re?istr?ti šaj? teritorij?.

[Paraksti]

* Tiesved?bas valoda – it??u.